

Oversigt over personer nævnt i en smuglersag.

Oversigt over personer nævnt i Commissionsact

Udarbejdet af Magne Juhl

Opdateret februar 2014

Søg i teksten: Tast F3 og skriv ord, navn eller årstal i søgefeltet.

Commissionsacten findes i original på Landsarkivet i Viborg under B9-1070 og bilag i B9-1071. Min artikel på basis af acten og bilagene kan læses i Fra Ribe Amt 2009 side 19 – 33, og min afskrift af act og bilag findes blandt andet på Landsarkivet i Viborg.

Personerne er her nævnt alfabetisk efter efternavn under hjemsted.

Hvor der står fæstebonde kan der også være tale om fæstehusmand, eventuelt selvejer. Det er ikke kontrolleret i fuldt omfang.

Om alle fra Jernved Sogn (Fra Gredsted, Jernved og Jernvedlund) kan findes supplerende oplysninger i mine 6 bind om personer fra Jernved Sogn. De findes også på Landsarkivet i Viborg samt arkiver i Ribe Amt.

”Familien Juhl fra Virkelyst i Jernved” henviser til min egen slægts historie med dens aner.

I flere af bilagene er underskrifter fra de indstævnedede. Det gælder i bilag 4+7+9.

Enkelte navne har jeg kontrolleret i Personalthistorisk Tidsskrifts navnerregister, og hvor det er sket, er det nævnt under personen.

Hvor der under personer fra Ribe er nævnt, at de er omtalt i FRA 1928 eller 1929, er det i årbogen Fra Ribe Amt i artikler af V. Bloch ”Ribe borgere 1660-c 1860”.

Nærmere personalhistoriske undersøgelser er ikke foretaget.

Aastrup (ved Haderslev)

Biørn

Karen Albrechtsdatter (se under Jyllerup) tjente hos præsten Hr. Biørn i Aastrup ved Haderslev i marts 1776, se bilag 22.

Aieg (Ajke i Gørding Sogn)

Jensen, Thomas

Af Aieg/Aaieg??

Side 41: Han tjente hos Mads Nielsen i Hillerup i 1771. Ved Michelsdagstid rejste han til Fyn for at tjene der. Han havde hjemme på **Bramming Gods**.

Da han blev afhørt i maj 1774, var han atter tjenestekarl hos Mads Nielsen i Hillerup.

Side 165: Han havde absenteret sig.

Nævnt side 41, 110, 112, 120, 121, 127, 165, 174, 175.

Han er nævnt i bilag nr. 7+9+19 (da forkyndt stævning for Thomas Jensens tilholdssted hos hans moder i Aieg) + 21+22+25.

Fra Allerup, Sneum Sogn

Hansen, Søren

Fra Allerup, Sneum. Tjenestekarl hos Peder Nielsen i Hillerup i 1771. Skal nu (i 1773 side 44) være skolelærer på en af "Eilandene, enten Fanø, Sønderho eller Mandø. Side 107 nævnt som værende i Sønderho. Side 109 kaldes han af Hillerup (1774), men det kan jo referere til stedet for tjeneste i 1771.

70. Vidne. Nævnt side 44, 75, 107, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 120,127, 134, 172, 173, 174, 175. Han er nævnt i bilag nr. 7 (ophold på Fanø) + 9+19 (stævning forkyndt for forældre i brødre i Allerup, da han ikke selv var hjemme) +22 (x2) (da først nævnt i Sønderhoe og senere i bilaget nævnes: Denne stevnings lovlige forkyndelse tilstaar jeg, men der jeg for Commissionen har forklaret min sandhed i denne sag, saa formoder jeg at blive befriet for videre tiltale, allerhelst jeg ikke har nogen del i defraudation, men forrettede, hvad jeg af min husbond Peder Nielsen i Hillerup blev befalet. Allerup den 16. april 1776, Søren Hansen (formentlig egen underskrift). + i bilag 25.

Sørensen, Hans

Side 172 nævnes Hans Sørensen af Allerup, som havde køer at drive for Niels Knudsen. Det må være fejlskrivning for Hans Sørensen af Lindknud eller ??

Fra Bobøl, Føvling Sogn

Elbæk, Mads

Fæstebonde i Bobøl under Sønderskov fra 1769 til 1775 og derpå selvejer. Forsvarer for Niels Knudsen i Jernved.

Flere oplysninger om ham side 10 i Holsted Kommune, Historisk billedbog 1985 med billede af Elbækgård, Ribevej 25, ca. 1930: Få ejendomme i kommunen ligger på deres oprindelige plads, d.v.s. på samme plads som før udskiftningen. Det gør Elbækgård heller ikke, den har formentlig ligget lidt længere mod syd, men den har ligget på den nuværende plads, siden dens ejer Mads Elbæk i 1796 lod den brandforsikre. Den var da nyopført, og havde grundmurede bygninger, hvilket var noget af et særsyn, diet langt de fleste bygninger på den tid var opført med bindingsværk. Mads Elbæk var oprindelig ridefoged på Sønderskov, men i 1768 overtog han fæstet af gården i Bobøl, som han i 1775 købte, og i forbindelse med udskiftningen fik den sin nuværende placering. Mads Elbæk har præget egnen, ikke blot ved sine mange efterkommere, men også i forbindelse med forhandlinger omkring udskiftningen og andre sager, idet han, uanset, at han ikke længere var tilknyttet Sønderskov, blev benyttet af denne og af Nielsbygård ved forhandling med bønderne. (Og altså også i aktuelle sag).

Nævnt side 106, 107, 146, 167, 168.

Nævnt i bilag 10+27.

Pedersen, Anders

Han nævnes i bilag 9 (allersidst) som Anders A.P.S.Pedersen af Bobøl, hvor han sammen med Niels Mortensen af Holsted. De har mellem 17.3.1774 og 11.4.1774 forkyndt stævning for personer fra Holsted.

A.P.S. er måske forkortning for Anders Pedersen??.

Fra Gredsted

Albrechtsdatter, Karen

Se under Jyllerup.

Andersen, Bertel

Fæstebonde af Gredsted.

Han var bror til den Andersdatter, der var gift med Niels Laugesen i Gredsted.

Han var gift med Else Pedersendatter, der var enke efter Peder NN, måske Peder Christensen på Tarpgård i Bryndum sogn, død 1764.

Bertel Andersen var i 1787 sognefoged og aftægtsmand hos stedsønnen Christen Pedersen.

20. Vidne. Nævnt side 11, 81, 83.

Nævnt i bilag 4+7+9.

Erichsen, Erich

Fæstebonde i Gredsted. Dog først fra 1774, hvor fri karl Erik Eriksen fæster Simon Pedersens halve fæstegård under Ribe Hospital. Han synes at have været søn af Simon Pedersens kones halvsøster.

48. Vidne. Nævnt side 23, 24, 85, 86.

Frandsen, Hans

Fæstebonde i Gredsted under Nielsbygård.

Født i Vilslev som søn af Frands Pedersen og Anna Hansdatter. Morfader var Hans Hansen i Jernvedlund.

Hans første kone, Anne Kierstine Christiansdatter, døde i 1778. Hun havde først været gift med Troels Troelsen.

18. Vidne. Nævnt side 7, 10, 71, 80.

Nævnt i bilag 4+7+9.

Hansen, Christen

Fæstebonde i Gredsted. Husbond for Hans Sørensen (af Lindknud)

23. Vidne. Nævnt side 11, 12, 81, 84-85, 165, 167.

Nævnt i bilag 4+7+9.

Hermansen, Friederich/Frederik

Fæstebonde i Gredsted.

Han var gift med Anna Knudsdatter, en søster til Hagen Jørgensens første kone Mette Knudsdatter og til Niels Knudsen i Jernved.

Karen Albrechtsdatter hos ham ifølge side 77 og 82, men ikke side 156 (hun var i 1771 hos Mogens Knudsen i Jernved og ikke da hos Friderich Hermansen, men hos Friderich Hermansen fra Michelsdag 1771 til marts?? 1772)

28. Vidne. Nævnt side 14,15, 77, 81, 82, 156.

Nævnt i bilag 4+7+9.

Jensen, Anders

Fæstebonde i Gredsted.

Morten Madsen tjente hos Anders Jensen.

Svoger til Enevold Andersen i Hillerup. (side 124). Anders Jensen blev gift i Farup kirke i 1763 med Karen Andersdatter.

24. Vidne. Nævnt side 11, 12, 77, 85, 89,124, 152, 172, 174.

Nævnt i bilag 4+7+9.

Jensen, Las/Lars

Fæstebonde i Gredsted. Han afstod ved fæstekontrakt (Nielsbygård) 20.12.1772 gården til sønnen Christen Lassen.

14. Vidne. Nævnt side 7, 8, 85, 87, 88.

Nævnt i bilag 4+7+9.

Jensen, Niels

Der er ikke oplysninger om ham som fæstebonde i Gredsted. En Niels Jensen er ved fkt.1787 66 år, stedfader til Dorthe Madsdatter gift med Thomas Christensen.

35. Vidne. Nævnt side 14, 17, 81.

Nævnt i bilag 7+9.

Jernved, Anders Pedersen

Side 170 nævnes indlæg af 13.9.1776 skrevet og indleveret af Anders Pedersen Jernved i Gredsted.

I min oversigt over personer i Gredsted er ikke nogen Anders Pedersen Jernved, men han er sandsynligvis den Anders Pedersen af Jernved, der i 1774 overtog fæste under Nielsbygaard på gård i Gredsted efter Morten Kiølsen i Gredsted. Så har han sandsynligvis i 1776 haft kaldenavnet Jernved.

Se mere under Anders Pedersen i Jernved.

Kiølsen, Morten

Fæstebonde i Gredsted. Fæstet under Nielsbygård i 1774 overdraget til Anders Pedersen af Jernved.

Bror til Peder Kiølsen.

17. Vidne. Nævnt side 7, 9, 85 88.

Nævnt i bilag 4+ 7+9.

Kiølsen, Peder

Fæstebonde i Gredsted under Ribe Hospital. Fæstebrev efter faderen 7.1.1764. Hustruen var datter af Niels Nielsen Smed i Jernved.

Bror til Morten Kiølsen.

15. Vidne. Nævnt side 7, 8, 85, 87.

Nævnt i bilag 4+7+9.

Laugesen, Niels

Fæstebonde af Gredsted under Nielsbygård. Død 1773, skifte 11.9.

Enkens (Maren Christensdatters) lavværge ved skiftet var Hagen Jørgensen af Jernvedlund. En søn af Niels Laugesen hed Hagen og var 10 år i 1773.

13. Vidne. Nævnt side 7, 81, 83.

Nævnt i bilag 4+7+9.

Laugesen/Lauridsen, Tærkel

Fæstebonde i Gredsted (ikke nærmere oplysninger om ham ud over stolestade i 1750).

34. Vidne. Nævnt side 14, 17, 83, 85, 86.

Nævnt i bilag 7+9.

Madsen, Christen

Nævnt side 123 og 125.

Nævnt i bilag 9+12.

Er det tjenestekarlen hos præsten i Jernved??

Madsen, Morten

Tjente hos Anders Jensen i Gredsted.

80. Vidne. Nævnt side 77, 123, 124, 149, 151, 152, 153, 154, 174 , 175..

Ifølge bilag 13 kunne han ikke møde til afhøring som vidne den 12.8.1774 på grund af svaghed.

Han er også nævnt i bilag 9+12+15+22+25.

Michelsen, Svend

Fæstebonde i Gredsted under Nielsbygård og selvejer senest 1787.

Ane nr 156. Gift med Mette Pedersdatter (ane 157), der tidligere var gift med Knud Hansen, der døde 1754.

21. Vidne. Nævnt side 11, 81, 83, 84.

Nævnt i bilag 4+7+9.

Nielsen, Anders

Fæstebonde i Gredsted under Nielsbygård til 1783, hvor han købte gården til selveje.

26. Vidne. Nævnt side 11, 13, 85, 88.

Nævnt i bilag 7+9.

Nissen, Hans

Fæstebonde i Gredsted på Ribe Provstis gård. Død 1784.

I 1771 læstes obligation med gæld til Herman Madsen af Plougstrup. Vitterlighedsvidner: Hagen Jørgensen og Jes Madsen af Jernvedlund.

19. Vidne. Nævnt side 7, 10, 85, 89.

Nævnt i bilag 4+7+9.

Pedersen, Anders

Er formentlig Anders Pedersen af Jernved og Anders Pedersen Jernved af Gredsted.

Peitersen/Pedersen, Christen

Fæstebonde i Gredsted. Døde ugift.

22. Vidne. Nævnt side 11, 12, 81, 82.

Nævnt i bilag 4+7+9.

Pedersen, Jep

Fæstebonde i Gredsted under Ribe Hospital fra 1769 efter Simon Pedersen.

52. Vidne. Nævnt side 26, 85, 86.

Nævnt i bilag 7+9.

Pedersen, Peder

Fæstebonde i Gredsted. Gift med Karen Nielsdatter.

25. Vidne. Nævnt side 11, 12, 13, 81, 84.

Nævnt i bilag 4+7+9.

Pedersen, Simon

Fæstebonde i Gredsted under Ribe Hospital, idet han formentlig er samme som Simon Pedersen

Led/Leed, der var gift med Cathrine Sørens datter. 1769 fæstede fri karl Jep Pedersen Simon

Pedersens halve gård. 1774 fæstede fri karl Erik Eriksen af Gredsted Simon Pedersens halve gård.

De halve gårde er af samme størrelse som fæstegården, Simon Pedersen i 1753 (den var fra 1756 til 1765 fæstet af Thomas Conradsen).

Nævnte Erik Eriksen var søn af Peder Simonsens hustrus halvsøster.

47. Vidne. Nævnt side 23, 24, 85, 87.

Nævnt i bilag 4+7+9.

Sørensen, Hans

Tjenestekarl hos Christen Hansen i Gredsted.

Var selv af Lindknud. Se mere der.

Sørensen, Morten

Fæstebonde i Gredsted under Nielsbygård. Far til Christence Mortensdatter (død 1768) gift med Niels Knudsen i Jernved.

Altså svigerfar til Niels Knudsen.

Han var bror til Anders Sørensen i Jernved.

Afstod fæstet 1771 til sønnen Søren Mortensen.

16. Vidne. Nævnt side 7, 8, 9, 81, 85.

Nævnt i bilag 4+7+9.

Willadsen, Laurids

Fæstebonde i Gredsted. Gift med Maren Hansdatter.

En søster, Susanne Willadsdatter gift med Christen Sørensen af Lindknud, også kaldet Christen Hiuler i Jernved. (Forbindelse mellem Christen Sørensen og Hans Sørensen af Lindknud?).

27. Vidne. Nævnt side 11, 13, 85, 88.

Nævnt i bilag 7+9.

Fra Hillerup

(oplysningerne om fæstebønder i Hillerup må nok tages med lidt forbehold, idet nogle vist var selvejere. Det er lidt svært at holde styr på tilhørsforholdene. I Fra Ribe Amt 1973 nævnes Peder Kjeldsen, Niels Frederiksen, Søren Christensen og Christen Jensen som værende Haderslevhusiske bønder i 1799).

Andersen, Christen

Fæstebonde i Hillerup. Ved skifte efter ham 1786 kaldes han selvejer. Han var gift med Kirsten Jørgensdatter. 9 levende børn ved skifte efter Christen Andersen i 1786

En datter, Anna Kirstine Christensdatter var gift med Niels Knudsen i Jernved.

En anden søn var Jørgen Christensen Greve i Jernvedlund.

En datter, Anne Christensdatter, blev gift med Therkel Hansen i Jernvedlund.

Jan Løve Østerbye (www.arosleo.dk, jan@arosleo.dk) er efterkommer. Hans eller faderens ane nr. 108 er Christen Andersen, medens tilsvarende ane nr 110 er Hans Andersen i Jernvedlund.

8. Vidne. Nævnt side 5, 6, 90, 91.

Nævnt i bilag 4+7+9.

Andersen, Enevold/Envold

Fæstebonde i Hillerup. Stedfar til Niels Friederichsen.

58. Vidne. Nævnt side 38, 47, 48, 49, 61, 62, 75, 76, 77, 94, 95, 107, 108, 110, 111, 112, 115, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 134, 135, 143, 167, 173, 174, 175.

Nævnt i bilag 4+7+9+12+19+22+25.

(Se mere under stedsønnen, der synes at have fungeret som tjenestekarl hos ham. Nogle af henvisningerne er kun omtale af ham som stedfar til Niels Friederichsen).

Friderichsen, Niels

Stedsøn til Enevold Andersen i Hillerup. Han blev 14.12.1787 gift med ane 113, Marie Schack, enke efter Anders Clausen (se Familien Juhl fra Virkelyst i Jernved). I hendes første ægteskab var bl.a. sønnen Niels Skak, der blev præst og far til digteren Egede Schack. Desuden sønnen, Claus Andersen (ane 56), der også var studehandler. Marie Schack døde i januar 1807. Der var ikke børn efter Niels Friderichsen, der døde 70 år gammel 24.4.1815. Altså er han født ca. 1745, og var altså i 1771 ca. 26 år gammel.

(Også nævnt side 45 som stedsøn til Peder Hansen i Hillerup???)

77. Vidne. Nævnt side 30, 48, 61, 62, 75, 76, 77, 107, 108, 110, 111, 112, 115, 125, 127, 128, 129, 131, 134, 135, 136, 143, 165, 173, 174, 175.

Nævnt i bilag 7+9+12+19+22+25.

Ifølge FRA 1929 side 425 nævnes blandt jordemødre uddannet i Ribe i 1792 Niels Frederiksens hustru Marie Schack som jordemoder for Jedsted, Hillerup, Kirkeby, Kjærbøl og Hjortlund.

Gregers

Hed Gregers Nielsen (se side 120). Han tjente da, 13.maj 1774 hos Jørgen Hansen Vind i Hillerup. Svend eller tjenestekarl hos Johannes Nielsen i Hillerup.

76. Vidne. Nævnt side 110-112, 120, 121, 122, 123, 127, 134, 143, 165, 174, 175.

Ifølge bilag 19 var Gregers Nielsen flyttet fra Hillerup, da stævning forsøgte forkyndt for ham 21.11.1775, og ingen vidste, hvortil han var flyttet. I bilag 21 nævnes, at han tjener i Kærbøl (bilaget fra 29.2.1776). Han nævnes også i bilag 22+25.

Hansen, Christen

Synes at være fra Ribe.

Nævnt side 36.

Hansen, Laust/Lauritz/Laurids

Fæstebonde i Hillerup.

4. Vidne. Nævnt side 2, 4, 90, 91.

Nævnt i bilag 7+9.

Hansen, Peder

Se under Peder Hansen Svendsen og Peder Hansen Nørgaard. I bilag 4 er nævnt både Peder Hansen og Peder Hansen Nørgaard. Men der er ikke nævnt nogen Peder Hansen Svensen.

Hansen, Søren

Det må være samme som Søren Hansen af Allerup. Se mere der.

Jensen, Thomas

Svend eller tjenestekarl hos Mads Nielsen i Hillerup.

75. Vidne. Nævnt side 110, 112, 120, 121, 127, 134, 143.

Kimer, Jens Lausen

Af Hillerup. Han var måske bødker, idet tilnavnet Kimer er et gammelt ord for bødker.

73. Vidne. Nævnt side 118, 119.
Nævnt i bilag 7+9.

Madsen, Christen

Se under Jernved og side 165.

Madsen, Niels

Far til Johannes, Mads og Peder Nielsen.

Skifte efter ham 23.4.1763, her omtaler nævnes 6 børn. Enken, Anne Pedersdatter, var søster til Claus Pedersen (ane 224).

Nævnt side 107, med ordene Niels Madsens søn, Johannes Nielsen i Hillerup.

Møller, Christen Pedersen

Fæstebonde i Hillerup.

63. Vidne. Nævnt side 98, 134, 173.

Nævnt i bilag 7+9+19+22 (her to gange og om stævning)+25.

Nielsen, Gregers

Se ovenfor om Gregers.

Nielsen, Johannes

Fæstebonde i Hillerup. Bror til Mads Nielsen og Peder Nielsen. Sønner af Niels Madsen.

Hans tjenestekarl var Gregers.

Ifølge side 62 havde han brødre i Tønder i påsketiden 1771, og han var da syd for Tønder for at kræve penge ind. Siden 62 nævnes også moderen og en svagsindet broder, men ikke ved navn. (Moderen var Anne Pedersdatter, se under Niels Madsen).

63. Vidne (??). Nævnt side 38, 59, 60, 61, 62, 63, 94, 107, 110, 112, 120, 121, 122, 125 126, 127, 134, 165, 173, 174, 175.

Nævnt i bilag 4+7+9+12+19+22+25. Han er nærmere omtalt i bilag 6 hvor han den 15.1.1773 indstævnes som værende tidligere udeblevet. Her synes hans egen underskrift at være på bilaget. Han er tip3-oldefar til Peter Hillerup i Esbjerg, der i 2013 oplyser om familieforholdene. Johannes Nielsen var født 1739 og døde i 1828. Han blev gift i 1776 med Ane Larsdatter fra Tjæreborg, født 1758, død 1828. Ane var datter af Lars Frandsen (1725-1785), gårdmand i Opsneum og Ane Sørensdatter (1727-1801). Johannes Sørensen havde været gift før, nemlig i 1771 med Ane Marie Pedersdatter fra Sneum, død omkring 1775.

Johannes Nielsen og Ane Larsdatter fik flere børn, herunder Peter Lassen Johansen (1797-1838), der blev gift med Mette Margrethe Frandsdatter fra Tjæreborg (1801-1880). Deres tre børn fik alle efternavnet Hillerup.

Nielsen, Lauritz

Nævnt i bilag 4. Navnet står der. Er han slet ikke nævnt ellers??

Nielsen, Mads

Fæstebonde i Hillerup. Bror til Peder Nielsen og Johannes Nielsen. Sønner af Niels Madsen.

Hans svend eller tjenestekarl var Thomas Jensen af Aike.

Se om kontrollør Hesses kone som gudmoder ved dåb i 1772 under Hagen Jørgensen. Blandt fadderne var også Anders Clausen (ane 112 og kendt som studehandler) fra Hillerup.

55. Vidne. Nævnt side 31, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 61, 76, 94, 109, 110, 112, 120, 122, 125, 126, 127, 134, 165, 173, 174, 175.

Nævnt i bilag 4+7+9+12+19+22+25.

Nielsen, Peder

Fæstebonde i Hillerup. Bror til Mads Nielsen og Johannes Nielsen. Sønner af Niels Madsen.

Søren fra Allerup var tjenestekarl hos ham. Marianne fra Rindum var pige hos ham.

56. Vidne. Nævnt side 35, 37, 43, 44, 45, 61, 94, 109, 110, 113, 125, 126, 127, 165, 173, 174, 175.

Nævnt i bilag 4+7+9+12+19+22+25.

Nissen, Peder

(Studehandler og siden ejer af herregården Spøttrup i Salling, gift med Bodil Nielsdatter Hillerup, en søster til sognepræstens hustru i Jernved, Anna Maria Nielsdatter Hillerup, og til sognepræsten i Darum/Bramming, Thomas Nielsen Hillerup).

Fæstebonde i Hillerup.

Han havde i oktober 1774 overtaget Christensen i Jernveds tjenestekarl, Christen Madsen, altså svogerens tjenestekarl. Samme tjenestekarl er nævnt i bilag 19 som værende forsvundet

(22.11.1775) og i bilag 22 nævnes, at sidste kendte opholdssted var hos Peder Nissen i Hillerup.

2. Vidne. Nævnt side 2, 4, 102, 103, 136

Nævnt i bilag 4+7+9+22.

Nørgaard, Hans Pedersen

Fæstebonde i Hillerup.

12. Vidne. Nævnt side 5, 6, 90, 92.

Nævnt i bilag 4+7+9.

Nørgaard, Peder Hansen

Fæstebonde i Hillerup.

11. Vidne. Nævnt side 5, 6, 93, 94.

Nævnt i bilag 4+7+9.

Pedersen, Claus

(Ane nr. 224 i Slægten Juhl fra Virkelyst). Som første vidne fik han 13 spørgsmål, og disse refereres så efterfølgende hos de andre vidner. Hans synes ikke at have haft større kendskab til forholdene.

Fæstebonde i Hillerup.

1. Vidne. Nævnt side 2, 3, 99.

Nævnt i bilag 4+7+9+15.

Pedersen, Hans

Fæstebonde i Hillerup.

10. Vidne. Nævnt side 5, 6, 90, 92.

Nævnt i bilag 4+7+9.

Pedersen, Niels

Fæstebonde i Hillerup.

64. Vidne. Nævnt side 98.

Nævnt i bilag 7+9.

Rask ??, Søren

Han var nok mere sandsynligt fra Ribe end fra Hillerup.
Nævnt side 36.

Svendsen, Peder Hansen

Fæstebonde i Hillerup.

57. Vidne. Nævnt side 45, 46, 90, 92.

Nævnt i bilag 7+9. Er det ham, der nævnes som Peder Hansen i bilag 4? Her nævnes både Peder Hansen og Peder Hansen Nørgaard, men ikke nogen Svendsen.

Termansen, Hans

Fæstebonde i Hillerup.

7. Vidne. Nævnt side 5, 6, 93.

Nævnt i bilag 4+7+9.

Thomsen, Jørgen

Fæstebonde i Hillerup.

9. Vidne. Nævnt side 5, 6, 90, 91.

Nævnt i bilag 4+7+9.

Wind, Jørgen Hansen

Fæstebonde i Hillerup.

Gregers Nielsen tjente siden hos ham (side 120).

3. Vidne. Nævnt side 2, 4, 90, 120.

Nævnt i bilag 4+7+9.

Fra Hjerting

Se under Øster Hjerting.

Fra Hjortkjær

Christensen, Hans

Nævnt i bilag 19, hvor han sammen med Oluf Sørensen fra Vong forkyndte stævning i Jyllerup den 18.11.1775.

Fra Hjortlund

Christensen, Christen

Søn af Christen Nielsen i Hjortlund og bror til Niels Christensen.

Han boede på Hjortlund Østergaard sammen med Niels Christensen og Niels Nielsen.

60. Vidne. Nævnt side 49, 52, 53, 96, 102, 125, 126, 130, 132.

Nævnt i bilag 4+7+9+12+23+24.

Christensen, Niels

Søn af Christen Nielsen i Hjortlund og bror til Christen Christensen. Nævnt som husmand på Hjortlund Østergaard side 96.

59. Vidne. Nævnt side 49, 50, 51, 52, 96, 102, 125, 126, 130.
Nævnt i bilag 4+7+9+12.

Jensen, Christen

Fæstebonde i Hjortlund.

6. Vidne. Nævnt side 2, 4, 97.

Nævnt i bilag 4+7+9.

Jensen, Niels

Se under Niels Nielsen.

Nævnt under bilag 9, hvor der optræder både en Niels Jensen og en Niels Nielsen.

Jepsen, Søren

Fæstebonde i Hjortlund. Muligvis far til Peder og Thomas Sørensen, idet de synes at være i samme gård.

Nævnt side 96.

Nielsen, Christen

Fæstebonde af Hjortlund. Fader til Christen og Niels Christensen. Da ungefær 80 år gammel og sengeliggende.

Nævnt side 49 og i bilag 4.

Nielsen, Niels

Synes samme som Niels Jensen i Hjortlund. Det nævnes side 107 og 114, at han kalder sig Niels Jensen

Fæstebonde.

Han bor på Hjortlund Østergaard sammen med Christen Christensen og husmand Niels Christensen.

71. Vidne. Nævnt side 96, 102, 107, 114, 115, 153.

Nævnt i bilag 7 +9, og i bilag 9 er nævnt både en Niels Jensen og en Niels Nielsen.

Er det den samme, der er nævnt side 100 og 142?

Pedersen, Thøger

Fæstebonde i Hjortlund.

Der synes at være relation mellem ham og Hans Nissen i Jernvedlund.

5. Vidne. Nævnt side 2, 4, 95, 96 og i bilag 4+7+9.

Sørensen, Peder

Svoger til Mogens Knudsen i Jernved (nævnt side 57). Gift med dennes søster Maren Knudsdatter.

En svoger var også Peder Knudsen i Hedegård.

Måske søn af Søren Jepsen i Hjortlund. I samme gård som denne og Thomas Sørensen.

69. Vidne. Nævnt side 57, 96, 102, 107, 108, 109 og i bilag 7+9.

Sørensen, Thomas

Måske søn af Søren Jepsen i Hjortlund. I samme gård som denne og Peder Sørensen.

68. Vidne. Nævnt side 96, 107, 108, 112, 135.

Nævnt i bilag 9+ 25.

Vind, Christen

Af Hjortlund. I den østligste gård.
Nævnt side 158, 159.

Fra Holsted (Nørre Holsted)

Nielsen , Niels

Nævnt side 100. Han var da svag og var ikke mødt.
Nævnt i bilag 7

Mortensen, Niels

Nævnt i bilag 9, hvor Niels Mortensen af Holsted og Anders Pedersen af Bobøl kort før 11.4.1774 forkyndte stævning for personer i Holsted.

Nissen, Lars

67. Vidne. Nævnt side 100, 101, 102.
Nævnt i bilag 7+9.

Pedersen, Jep

65. Vidne. Nævnt side 100, 125, 161.
Nævnt i bilag 7+9+12.

Smed, Søren Pedersen

66. Vidne. Nævnt side 100, 101 og i bilag 7+9.

Fra Hygum

Dettef, H.

I bilag 12 nævnes H. Dettef fra Hygum som forkyndende stævning for personer i Hillerup, Hjortlund og Hjerting.

Fra Jedsted

Hess, Christian Jurgensen

Grænsekontrollør i Jedsted.

I 1772 var Hagen Jørgensen fra Jernvedlund fadder for Niels, søn af Mads Nielsen i Hillerup sammen med bl.a. Anders Clausen (ane 112, søn af vidne nr. 1, Claus Pedersen). Gudmoder til barnet var controlleur Hesses hustru i Jedsted, så kontrolløren fra Jedsted omgikkes også studehandlerne og de i sagen involverede.

De to grænsekontrollører er nævnt flere steder i akterne, men ved navn side: 3, 30, 31, 41,43, 109, 111, 114, 143, 153, 170.

Han nævnes i de fleste bilag, men især i nr. 23+24.

(Hess-slægt er nævnt i Pers.Tidsskr.1952,174. Er ikke nærmere undersøgt).

Sagen om studene ved Hjortlund er også omtalt i H.N.Skade "Gredstedbro ved Kongeåen " side 85, hvor det noteres, at samme forår (som 10 stude tidligere efter konfiskation mellem Hunderup og Kjærgård atter var bortført med magt) 1771 var "Grændse-Controleurerne under Riibe Toldsted District Christian Jurgensen West af Jedsted og Jens Boring af Kierbøl kommet over 20-30 stude ved Hjortlund" og havde konfiskeret dem; men på vejen til Ribe var det kommet en flok mennesker tilstede, som havde taget studene igen og drevet dem tilbage over åen.

Altså en lidt anden variation end selve sagens akter fortæller og West må utvivlsomt være samme som Hess.

Om de 10 stude konfiskeret tidligere, se FRA 1950 side 437 i artikel af Anth.Fuglsang med titlen ”Ti stude”, hvor kilden anføres som Jyllands & Fyns Departementsprotokol A, 1771. Konklusionen i artiklen er, at sagen løb ud i sandet.

Chr. Jürgensen Hess er ikke nævnt i folketællingen 1787 i Jedsted.

Han er heller ikke nævnt i register for Personalhist.Tidsskr.

Hans enke, Anne Hansdatter, blev ifølge Vilslev kirkebog gift 1.6.1792 med Jep Jepsen Brok af Vilslev. Hun kaldes da madame Anna Hansdatter, hr. controlleur Hesses enke af Jedsted.

Dette ægteskab blev opløst i 1801 på grund af uoverensstemmelser. Se Brokslægten af J.M.Lauridsen side 15.

West, Christian Jurgensen

Se under Hess.

Fra Jernved

Albrechtsdatter, Karen

Se under Jyllerup.

Christensen, Anders

Fæstebonde i Jernved. Bror til Maren Christensdatter, der i 1773 blev enke efter Niels Laugesen i Gredsted, og hvor Hagen Jørgensen af Jernvedlund var lavværge for hende.

De synes ikke at være i familie med Christen Andersen i Hillerup.

29. Vidne. Nævnt side 14, 15, 70, 72, 125, 145, 149, 150, 151, 172, 174.

Nævnt i bilag 4+7+9+12+25.

Frantsen/Frandsen, Christen

Fæstebonde i Jernved.

Gift med Mette Jørgensdatter, søster til Hagen Jørgensen i Jernvedlund.

Han mødte ikke 22.4.1774 formedelst svaghed (side 118), men han mødte dog op samme dag jf. side 119.

30. Vidne. Nævnt side 14, 15, 16, 70, 73, 100, 118, 119.

Nævnt i bilag 4+7+9.

Henrichsen, Niels

Tjenestekarl hos Niels Knudsen. Se mere under Øster Hjerting.

Hiuler, Hans Sørensen

Se mere under Hans Sørensen af Lindknud.

Han er ikke fundet i Jernved i min alfabetiske oversigt.

Nævnt side 96, 152.

Forbindelse til Christen Sørensen Hiuler??

Han er nævnt side 96 og 152 i sagen, hvor han side 96 kaldes en karl Hans Hiuler, som da var i samme by (Jernved). Vidnet Morten Madsen, der tjente Anders Jensen i Gredsted, erindrede (side 152), at Hans Sørensen Hiuler ved med fra Jernved til Hjortlund. Det er sandsynligvis samme som Hans Sørensen af Lindknud, der tjente hos Christen Hansen i Gredsted og måske en bror til Christen Sørensen Hiuler, der var fra Lindknud og i 1787 var selvejer gårdmand i Jernved.

Knudsen, Mogens

Fæstebonde i Jernved under Ribe Hospital. Far til Christen Mogensen.

Synes ikke i familie med Niels Knudsen.

En søster, Maren Knudsdatter, var gift med Peder Sørensen i Hjortlund (nævnt som syg svoger side 57), og en bror, Peder Knudsen boede i Hedegård.

Mogens Knudsen var en af de hovedtiltalte i sagen. Karen Albrechtsdatter af Jyllinge i Aarre sogn var tjenestepige hos ham.

61. Vidne. Nævnt side 7, 9, 10, 29, 30, 34, 35, 38, 47, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 76, 82, 96, 97, 100, 108, 115, 117, 125, 126, 130, 131, 132, 142, 143, 145, 152, 156, 157, 158, 160, 165, 167, 170, 172, 174, 175.

Nævnt i bilag 4+7+9+12+19+22+25 samt ikke mindst i 35, som er hans indlæg, og hvor hans egen underskrift kan ses.

Knudsen, Niels

Fæstebonde i Jernved under Nielsbygård.

Han var svoger til Hagen Jørgensen, idet søsteren Mette Knudsdatter var Hagen Jørgensens første kone. Niels Knudsen var også svoger til Frederik Hermansen i Gredsted gift med Anna Knudsdatter.

Niels Knudsen var gift med

1, Christence Mortensdatter, d.a. Morten Sørensen i Gredsted.

2, Karen Hansdatter, død senest 1771, d.a. Hans Hansen og Kirsten Jørgensdatter i Jernvedlund, hvor Kirsten Jørgensdatter var søster til Hagen Jørgensen.

3, Anne Kirstine Christensdatter, d.a. Christen Andersen i Hillerup. Søster til bl.a. Jørgen Christensen Greve i Jernvedlund.

Hans tjenestekarl var Niels Henrichsen fra Øster Hjerting.

Niels Knudsen var en af de hovedtiltalte i sagen.

Nævnt side 2, 7, 9, 10, 17, 19, 20, 28, 29, 30, 31, 38, 51, 52, 53, 55, 56, 66, 69, 73, 74, 75, 76, 78, 84, 95, 97, 100, 101, 102, 106, 109, 112, 115, 126, 128, 129, 130, 132, 137, 141, 142, 143, 145, 146, 150, 151, 152, 154, 156, 158, 160, 167, 168, 170, 171, 172, 173, 174, 175.

Han nævnes også i bilag nr. 1+4+5+7+9+10+19+21+23+24+25+26+27+29+34+36.

Madsen, Christen

Tjenestekarl hos præsten Christen Nielsen i Jernved.

Han tjente i oktober 1774 hos Peder Nissen i Hillerup (Peder Nissen var gift med Bodil Hillerup, søster til præstens kone i Jernved).

Nævnt side 76, 77, 123, 136, 137, 138, 139, 140, 142, 153, 158, 165, 173, 174, 175.

Måske ham, der i bilag 9+12 kaldes Christen Madsen af Gredsted??

Ifølge bilag 19 boede han da i Hillerup, men senere i samme nævnes, at han da (22.11.1775) var flyttet fra byen og uvist hvorhen. I bilag 21 nævnes, at han ikke er fundet og i bilag 22: Sidste kendte opholdssted er hos Peder Nissen i Hillerup.

Nævnt i bilag 25+26.

Michelsen, Christen

Fæstebonde i Jernved under Ribe Bisp.

33. Vidne.

Nævnt side 14, 17, 70, 75, 125, 142, 155, 156, 157.

Nævnt i bilag 7+9+12.

Mogensen, Christen

Søn af Mogens Knudsen i Jernved.

Ifølge side 117 tjente han forår og sommer 1771 i Hvidding.

73. Vidne. Nævnt side 46, 47, 100, 116, 117.

Nævnt i bilag 7+9.

Nielsen, Christen

Sognepræst i Jernved. Gift med søster til Peder Nissens hustru i Hillerup og søster til sogenpræsten i Darum-Bramming.

Sognepræstens tjenestekarl var Christen Madsen.

Nævnt side 76, 115, 125, 130, 136, 137, 142, 145, 153, 158, 161, 168, 173, 174, 175.

Nævnt i bilag 7+9+12+19+22+25+26+32+33+34+36, hvor hans eget indlæg er bilag 26.

Nielsen, Jep

Fæstebonde og smed i Jernved. Er sandsynligvis samme som Jeppe Nielsen Smed, der var far til Niels Jeppesen på gården Rosendal. Han var gift med Anna Marie Christensdatter, en søster til ane 175, Dorthe Christensdatter gift med Michel Svendsen i Gredsted (ane 174=312).

31. Vidne. Nævnt side 14, 16, 70, 74.

Nævnt i bilag 4+7+9.

Nielsen, Jørgen

Fæstebonde i Jernved under Ribe Sct. Catharinae. Ved overtagelsen af fæstet i 1767 nævnes, at han havde varetaget embedet som degn i Jernved.

36. Vidne. Nævnt side 18, 19, 70, 74.

Nævnt i bilag 4+7+9.

Pedersen, Anders

Skulle være i Jernved i 1771. Det må være ham, der kaldes Anders Pedersen Jernved af Gredsted, og som sandsynligvis overtog fæste efter Fridrerrick Hermansen i Gredsted i 1774.

72. Vidne. Nævnt side 72, 76, 116, 153, 158, 173, 175.

Nævnt i bilag 9+19+22+25+37, hvor det sidste er hans eget indlæg.

Side 167 står af Gredsted og samme side 170. Er samme person jævnfør bl.a. bilag 22.

Anders Pedersen dømtes (side 175) til 14 dage på vand og brød, da han ikke ville bekende at have været med ved overgangen over Kongeåen i 1771.

Alt tyder på, at han er søn af Peder Nielsen og Maren Jørgensdatter i Jernved, og Hagen Jørgensen i Jernvedlund var hans morbror.

Anders Pedersen er så også bror til Niels Pedersen.

Pedersen, Niels

Fæstebonde i Jernved under Ribe Hospital fra 1767. Han var broder til Anders Pedersen og søn af Peder Nielsen og Maren Jørgensdatter i Jernved. Hagen Jørgensen af Jernvedlund var hans morbror.

54. Vidne. Nævnt side 27, 34, 70, 79.

Nævnt i bilag 4+7+9.

Sørensen, Anders

Fæstebonde i Jernved under Nielsbygård. Han blev også kaldt Anders Sørensen Møller.

Han var bror til Morten Sørensen i Gredsted, der igen var svigerfar til Niels Knudsen i Jernved

Nabo til Christen Sørensen.

37. Vidne. Nævnt side 18, 19, 70, 77, 78, 79, 125, 145, 149, 151, 172, 174.

Nævnt i bilag 4+7+9+12+26.

Sørensen, Christen

Fæstebonde i Jernved under Nielsbygård. Nabo til Anders Sørensen og bror til Hans Sørensen i Jernved.

Han stammede fra Lindknud ifølge notater ved oprettelse af fæstekontrakt. Broderen Hans Sørensen må være den tjenestekarl, Hans Sørensen, der var fra Lindknud.

38. Vidne. Nævnt side 18, 19, 20, 70, 76, 77, 125, 145, 155, 156, 172, 174.

Nævnt i bilag 4+7+9+12.

Sørensen, Hans

Side 38 spørges, om Sonnich Nissen har købt køer af Hans Sørensen i Jernved. Der er ikke notater om nogen fæstebonde ved det navn i Jernved, hvilket ikke udelukker, at en sådan har eksisteret.

Sørensen, Nis

Fæstebonde i Jernved under Kærgård. Han kom fra Øster Vedsted.

32. Vidne. Nævnt side 14, 16, 71, 80 og i bilag 4+7+9.

Fra Jernvedlund

Andersen, Hans

Fæstebonde i Jernvedlund under Ribe Provst og Bisp. Svigerfaderen synes at have været mølleren Hans Tranberg fra Enderupholms Mølle.

45. Vidne. Nævnt side 23, 70, 71 og i bilag 4+9.

Ifølge en efterkommer, Jan Løve Østerbye (jan@arosleo.dk) er det ikke korrekt med relationen til Hans Tranberg, men nærmere herom afventes.

Carlsen, Hans

Fæstebonde i Jernvedlund under Nielsbygård.

39. Vidne. Nævnt side 18, 20, 67, 68, 69 og i bilag 4+7+9.

Jørgensen, Hagen

Fæstebonde i Jernvedlund under Nielsbygård. Siden ejer af herregården Ørndrup på Mors. Studehandler.

Hans søster, Maren Jørgensdatter var gift med Peder Nielsen i Jernved.

Hans søster Kirsten Jørgensdatter var gift med Hans Hansen i Jernvedlund.

Hans søster Mette Jørgensdatter var gift med Christen Frandsen i Jernved.

Selv var Hagen Jørgensen gift første gang med Mette Knudsdatter, søster til Niels Knudsen i Jernved og søster til Anna Knudsdatter gift med Frederik Hermansen i Gredsted

I 1772 var Hagen Jørgensen fadder for Niels, søn af Mads Nielsen i Hillerup sammen med bl.a.

Anders Clausen af Hillerup (ane 112). Gudmoder til barnet var controlleur Hesses hustru i Jedsted, så kontrolløren fra Jedsted omgikkes også studehandlerne og de i sagen involverede. Og det var lige knap et år efter smugleriforsøget og før commissionen kom i gang med undersøgelsen.

Hagen Jørgensen er ofte nævnt som skifteforvalter ved skifter under Nielsbygård (Se skifteprotokollen G482-1).

53. Vidne. Nævnt side 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 36, 37, 38, 51, 75, 76, 100, 108, 112, 115, 125, 126, 131, 132, 142, 143, 145, 170, 174, 176.

Nævnt i bilag 4+7+9+12+19+22+25, hvor han i bilag 22 nævnes som nu værende af Ørndrup Gods i Dueholm Amt. Bilag 36 er hans eget indlæg i sagen med hans egen underskrift.

Jørgensen, Jens

Fæstebonde i Jernvedlund.

Gift med søster til nedenstående Peder Lauridsen.

Hans Sørensen af Lindknud tjente hos ham i november 1774 (side 141).

50. Vidne. Nævnt side 26, 70, 71, 141 og i bilag 4+7+9.

Lauridsen/Laursen, Peder

Fæstebonde i Jernvedlund.

Død i påsken 1773, altså inden sagen blev afsluttet. Ved skifte 18.6.1773 er Jens Jørgensen nævnt som Peder Lauridsens søsters mand

51. Vidne. Nævnt side 26, 72 og i bilag 4+7.

Lydichsen, Oluf

Fæstebonde i Jernvedlund under Nielsbygård fra 1773.

49. Vidne. Nævnt side 23, 24, 67 og i bilag 7+9.

Madsen, Jes

Fæstebonde i Jernvedlund under Nielsbygård.

40. Vidne. Nævnt side 18, 20, 67, 68 og i bilag 4+7+9.

Madsen, Johannes

Fæstebonde i Jernvedlund under Nielsbygård og formentlig smed.

41. Vidne. Nævnt side 18, 21, 67, 68 og i bilag 4+7+9.

Nielsen, Las

Fæstebonde i Jernvedlund under Nielsbygård.

43. Vidne. Nævnt side 18, 21, 22, 67 og i bilag 4+7+9.

Nielsen, Niels

Fæstebonde i Jernvedlund under Ribe Hospital fra 1762. Var da fri karl fra Nr. Farup.

42. Vidne. Nævnt side 18, 21, 67, 69 og i bilag 4+7+9.

Nielsen, Thomas

Fæstebonde i Jernvedlund. Han købte siden Nygård i Nr. Farup efter Hans Hansen Puggaard (ane 80)

Han kaldtes også Thomas Nielsen Leed.

44. Vidne. Nævnt side 23, 70, 72 og i bilag 4+7+9.

Nissen, Hans

Fæstebonde i Jernvedlund. Gift med Anna Marie Jeppesdatter.

Der synes at være relation mellem ægteparret og efterkommere efter Thøger Pedersen i Hjortlund.

46. Vidne. Nævnt side 23, 67, 70 og i bilag 4+7+9.

Fra Jyllerup i Åre Sogn

Albrechtsdatter, Karen

Ifølge side 82 var hun fra Jyllerup i Aarre Sogn.

Hun var i 1771 tjentepige hos Mogens Knudsen i Jernved. Senere kom hun i tjeneste hos Friederich Hermansen i Gredsted (side 77 & 82)

Hun kom senere til Spandet eller Seem.

81. vidne.

Nævnt side 56, 57, 58, 77, 82, 125, 142, 153, 156, 157, 158, 159, 160, 172, 174, 175.

Nævnt i bilag 8+9+12+19+22+25. I bilag 22 nævnes hun som nu opholdende sig i Ribe og i 22b hos pastor Biørn i Aastrup ved Haderslev.

Fra Kærbøl

Borring, Jens

Grænsekontrollør i Kærbøl.

De to grænsekontrollører er nævnt flere steder i akterne, men ved navn side: 3, 30, 31, 44, 109, 111, 143, 153, 170.

Han nævnes i de fleste bilag, men specielt i 23+24.

(Ikke nævnt i Pers.Tidsskr.)

Om en anden sag i 1771, se under Christian Jurgensen Hess.

Riberhus B9-1219 side 709 nr. 255: Skifte 1777 14. juni efter Grændse Controlleur Borring i Kierbøll hans afg. Hustru Madalena Bochs. Testes Nisel Brodersen og Thomas Thomasen af Kierbøll. Datter: Anne Kierstine Borring, 8 år.

Fra Lindknud

Kieldbierg, Anders Nielsen

Nævnt i bilag 9 som værende af Asserbøll. Han noterer på stævningen under 4.4.1774, at han har været forevist stævningen og må svare, at Hans Sørensen fra Lindknud hverken har sit opholdssted hos ham eller er i tjeneste hos ham.

Sørensen, Hans

Fra Lindknud. Tjente hos Christen Hansen i Gredsted.

Forbindelse til Christen Sørensen i Jernved gift med Susanne Willadsdatter, idet Christen Sørensen også var fra Lindknud? De var sikkert brødre, men det kan undersøges nærmere.

79. Vidne. Nævnt side 73, 75, 76, 78, 79, 100, 104 120, 125, 131, 140, 141-146, 150, 151, 165, 167, 168, 173, 174, 175.

Nævnt i bilag 7+9+12+19+22+25+30+36. I bilag 9 nævnes han i Adserbølle, hvilket så benægtes af Anders Nielsen Kieldbierg. I bilag 22 kaldes han Hans Sørensen Hiuler. I 36 nævnes, at han da tjener i Gredsted.

Det er sandsynligvis samme som Hans Sørensen Hiuler nævnt under Jernved og nævnt side 96 og 152.

Side 150 nævnes han som daglønner i Jernved sogn.

November 1774 tjente han hos Jens Jørgensen i Jernvedlund (side 141).

Fra København

Bang, Oluf Lund

Kammeradvokat i København.

Hans Kalhauge førte sagen i Ribe for Oluf Lund Bang.

I artiklen "En smugleraffære" af Anth. Fuglsang i Fra Ribe 1948 side 106- om smugling fra området ved Ho Bugt i 1772 nævnes side 112, at Bang var rigets kammeradvokat.

Classen

Nævnt i bilag 24 som medunderskriver i kopi fra Generaltoldkammeret og commercercollegiet sammen med Schumacher og Prætorius.

Dons

Medunderskriver af bilag 1, Befaling om undersøgelsen udstedt af Chr. 7 den 19.3.1772.

Høyer

Medunderskriver af bilag 1, Befaling om undersøgelsen udstedt af Chr. 7 den 19.3.1772.

Luxdorff, Bolle Willum

Medunderskriver af bilag 1, Befaling om undersøgelsen udstedt af Chr.7 den 19.3.1772.

Ifølge Politikens Danmarkshistorie bind 9 side 478 noterede han oplysninger om anslaget mod Struense i sin kalender (anslaget skete natten mellem 16. og 17. januar 1772), og ifølge side 484 deltog Bolle Willum Luxdorff i afhøringen af Struense og vises også på en tegning af hændelsen samme side. Han var medlem af den nedsatte inkvisitionskommission og benævnes blandt ansete og besindige folk i kommissionen, mens Ove Guldberg benævnes som næppe helt upartisk.

Prætorius

Nævnt i bilag 24, se under Classen.

Schumacher, A.

Medunderskriver af bilag 1, Befaling om undersøgelsen udstedt af Chr. 7 den 19.3.1772.

Ifølge Politikens Danmarkshistorie bind 9 side 515, var Schumacher kabinetssekretær både under Struense og under Guldberg. Det nævnes, at Ove Guldberg skjulte sig beskedent, som i sin tid Struense, bag sin kabinetssekretær, A. Schumacher, hvorfor det ikke fra begyndelsen stod A.P.Bernsdorff klart, at Guldberg var Bernsdorffs egentlige modstander.

A. Schumacher fik sin afsked som kabinetssekretær i 1773, hvor Ove Guldberg overtog hans opgaver.

Også nævnt som medunderskriver i bilag 24, se under Classen.

Fra Nibül

Jessen

Formentlig sognefoged i Sonnich Nissens hjemby, idet stævning var oplæst for sidstnævnte af sognefoged Jessen ifølge oplysninger side 2.

Hans underskrift er på nogle få af bilagene, hvor teksten er svær at tyde. Det er i bilag nr.

4+7+9+19, hvor han synes at have kvitteret for at have afleveret stævning til Sonnich Nissen om at møde til kommissionsmøder.

Nessen/Nissen, Sonnich/Sonech

Han var fra Gaehn/Gahn?, Vester Mohr, Nibüll, syd for Tønder.

Han købte kreaturer og heste op på Ribeeegnen.

De 13 spørgsmål til de fleste vidner handlede for de første spørgsmåls vedkommende om vidnernes kendskab til Sonnich Nissen, så han er ofte nævnt, og han blev allerførst afhørt efter stævning oplæst af sognefoged Jessen (side 2).

Nævnt side: 1, 2, 3, 4, 28-34, 36-40, 47, 48, 55, 56, 61, 66, 82, 91, 94, 95, 97, 106, 107, 118, 126-130, 132, 146, 151, 152, 156, 165, 171, 172, 173, 175.

Han redegør selv i bilag 5 for sin rolle og nævnes også i bilag nr. 1+4+7+9+11+19+22+24+25+26+29+31 og 36.

Fra Ribe

Fischer, Jens Nielsen

Nævnt i bilag 23 som vurderingsmand sammen med Povel Nicolaisen ved auktion over de to heste i Ribe 30.3.1771. Begge kaldes borgere i Ribe.

Franck, Jochum

Nævnt i bilag 19+22. Sammen med Cort Timmermann har han forkyndt stævning for personer i Hillerup. De var begge af Ribe.

Goldt, Johannes Ditlef

Nævnt i bilag 4+7+23 sammen med Selleberg. Nævnes som tolder i bilag 4.

Nævnt i FRA 1928 side 97: Johannes Ditlef Goldt, kammerråd. Var 1778 toldinspektør. Død 1779. Tidligere i Assens. Hans hustru var søster til rådmand Ussings (må være Thomas Ussing) hustru. Sønnen Mathias Joachim G. blev landfysikus.

Hansen, Christen

Nævnt side 36.

Hiort, Johannes

Hospitalsforstander af Riibe.

Afløste Niels Lund ved møde. Nævnt side 134. (Nævnt i Pers.Tidsskr.1929,201).

Nævnt i FRA 1928 side 106: Johannes Hjort. Hospitalsforstander 1747. 1774(?) afstod han denne sin stilling til Niels Ussing. Gift 1764 med Charlotte Pouch----se mere der.

Kalhauge, Hans

Sagens actor. Han er nævnt stort set på hver side, så sidetal angives ikke her.

I bilag 13 udformet af Hans Kalhauge 12.8.1774 om udsættelse af mødedag for kommissionen nævner han, at hans svigermor har været i langvarig svaghed og nu i forgårs er død. Hun må således være død den 10.8.1774.

(Ikke nævnt i Pers.Tidsskr.).

Nævnt i FRA 1929 side 302: Hans Nielsen Kalhauge/Kolhauge, tolder, defoged.----han havde et godt omdømme og megen juridisk indsigt, og førte f.eks. i 1771 den fortrukne præst, Morten Herløvs, sag for landemodet----se mere der.

Det må være samme Hans Kalhauge, der nævnes i Vardesyssel Årbog 2008 side 96: I Ribe Domsogns kirkebog for døde og begravede 1741-1807 læses: Hans Kalhauge, kirkeværge til Domkirken 64½ år gl. døde på hans rejse til Nørrejylland, i Varde – blev begravet her udi Lindgaarden lørdagen den 21. juli 1792, alle klokker ringet”.

Lewetzau, Theodosius

Nævnt i bilag 2+10 som stiftamtmand.

Nævnt i FRA 1929 side 310: Theodosius Levetzau, stiftamtmand 1768-81. Død i Kiel 1917----se mere der.

Lund, Niels Christiansen

Den ene af de to Commissarier. Nævnes mindst efter næsten hvert møde.

Hans nævnes som rådmand og byfoged i Ribe og birkedommer i Riberhus Birk side 1.

Side 105 nævnes, at han på grund af svaghed blev afløst ved møde af T. Ussing 17.1.1774.

Side 134 nævnes, at han på grund af svaghed blev afløst ved møde af J. Hiort.

(Ikke nævnt i Pers.Tidsskr.)

Nævnt i FRA 1929 side 312: Niels Christiansen Lund fik 1758 bestalling som byfoged i Ribe, birkedommer i Riberhus birk og tillige rådmand--han var død i 1787 ---se mere der.

Nicolaisen, Povel

Nævnt i bilag 23 sammen med Jens Nielsen Fischer som testes og vurderingsmænd ved auktion over de to beslaglagde heste 30.3.1771. Begge var borgere i Ribe.

Rask, Søren

Nævnt side 36. (Ikke nævnt i Pers.Tidsskr.)

Selleberg, Christian

Nævnt i bilag 4+7+23 som tolder i Ribe.

Nævnt i FRA 1929 side 336: Christian Silleberg/Selleberg. Kontrolør. Gift med Christine Wibecke.

Simonsen, Knud

Forsvarer for Sonnich Nissen.

Nævnt side 118, 129,132, 146, 151, 156, 165, 169.

Nævnt i bilag 11+20+31+36, som forfatter af 31, hvor han kaldes procurator af Ribe.

(Ikke nævnt i Pers.Tidsskr.)

Nævnt i FRA 1929 side 337: Knud Simonsen. Født ca. 1735, død 1810. Rådmand og byskriver. Var i sin ungdom forvalter på Lønborggård. Senere blev han prokurator---(Mere der).

Timmermann, Cort

Nævnt i bilag 19+22 sammen med Jochum Franck. Begge var fra Ribe og forkyndte stævning for personer i Hillerup.

Ussing, Peder Nielsen

Den anden af de to Commissarier. Nævnt mindst efter næsten hvert møde.

Hans nævnes som præsident i Ribe side 1. Side 161 omtales svaghed, og han afløstes ved møde 13.3.1775 af broderen T. Ussing.

Nævnt i Pers.Tidsskr.1927,116.

Nævnt i FRA 1929 side 348-349 som bl.a. præsident i Ribe 1750-88. Mere nævnt der.

Ribe bys historie bind 2 2010 side 148: Under oversigt over Ribes borgmestre nævnes Peder Ussing (Præsident) 1750-1788. Samme side omtales, hvorledes førsteborgmesteren fra 1667 blev ophøjet til ”præsident”.

Søren Mulvad "Kirkegårdens krønike" side 19: Uddrag af Ribe Domkirkes kirkebog: Den 26. september 1788 blev Hr. Peder Ussing, som har været præsident her i byen siden 1748, og var den sidste præsident her, 71 år gammel, begravet i de Vedlers åbne begravelse, som går ind under koret.

Ussing, Thomas Nielsen

Han kaldes side 161 for rådmand og skriver i Ribe.

Afløste broderen Peder N. Ussing som commissarie 13.3.1775 på grund af broderens svaghed (side 161).

Han afløste også Niels Lund ved dennes svaghed 17.1.1774 (side 105).

(Ikke nævnt i Pers.Tidsskr.)

Han er nævnt i FRA 1929 side 349 som Thomas Nielsen Ussing. Død før 8.5.1783. Han var bl.a. by-, rådstue- og birkeskriver. Mere nævnt der.

Rindum

Marianne

Hun var fra Rindum ved Ringkøbing.

Hun tjente hos Peder Nielsen i Hillerup, men da han blev afhørt 6. januar 1773, vidste han ikke, hvor hun da var.

Nævnt side 44.

Viborg

Arctander

Nævnt under Viborg Landsting i bilag 22 fra 13.3.1776, hvor stævning blev læst.

Schinkel, E.

Som under Arctander.

Thestrup

Som under Arctander.

Vong (Vester Nykirke Sogn)

Pedersen, Clemen

Se under Oluf Pedersen.

Sørensen, Oluf/Olle

Nævt i bilag 19 sammen med Clemen Pedersen som havende forkyndt stævning i Allerup og Aig den 20.11.1775 og sammen med Hans Christensen af Hiortkær at have forkyndt stævning i Jyllerup den 18.11.1775. Hans underskrift ses.

Øster Hjerting

Henrichsen, Niels

Tjenestekarl hos Niels Knudsen i Jernved. Fra Øster Hjerting.

Nævnt side 76, 77, 126, 127, 131, 143, 165, 168, 172, 174, 175.

Forsvundet og forgæves indkaldt som vidne.

Nævnt i bilag 8+9+12+19+22+25.